

"אינם"?

ניצב-משנה סוזי בן ברוך, סגל המכללה לביטחון לאומי

מהם מקורות העוצמה, הנדרשת ממפקדים בעתות אסון? ■ האם אלו כללי האתיקה או דבר מה אחר, עמוק ובלתי כתוב? ■ האם זהו רף הגבורה, שגילו שלושת קציני המשטרה, שחשף את תדמיתה הייחודית של המשטרה? ■ דומה, שהפעם גם הציבור הבין, שהתנהגות השוטרים היא זו, המקופלת במקורות ■ הצלת נפשות

של חברים שפרשו, של מי שהיינו רוצים לחבק, לשאול לשלומם, להתרגש מהמפגש עמם. אלא שתחושת ההתרגשות חולפת מיד נוכח האמת הקשה - זהו מפגש, שנסיבותיו נוראיות. איבוד מפקדים, חברים וילדים צעירים, שרובם הם דור שני למשפחת הסוהרים-שוטרים. דור המשך, הממלא אותנו גאווה לעתיד, שהיה אמור למלא את שורות המבוגרים, ואיננו.

בזה אחר זה נקברו חברים לספסל הלימודים, לעבודה, בני-זוג של שוטרים או של אנשי שב"ס, רובם דור המשך למשפחת המשטרה והשב"ס. חבורה מופלאה, שנפלה שבי במחול השדים, המתגלגל במהירות מחרידה. מחול האש, שאינה מחממת. שורפת. ערבוב של אובדן ילדים עם שוטרים, סוהרים ומפקדים בכירים בדימוס ועם אלה שעדיין מכהנים. פנים חתומות ודמעות בלתי נשלטות...

עמדנו המומים ללא אומר. שתיקה מעיקה אל מול הורים, ילדים, בני-זוג ובנות-זוג, שחרב עליהם עולמם בין רגע. כואבים את עוצמת האובדן של יקירים שנפלו על קדושת הצלת חיי אדם. ואינם. נקברו בזה אחר זה חברים לספסל הלימודים, לעבודה,

בני-זוג של שוטרים או שוטרים צעירים

אש נתפסת כגוף חי. היא מתנועעת ללא הרף, משנה צורה וצבע, אוכלת, משמיעה רעשים ומחממת. אדם יכול לברוא אותה או לחנוק אותה, לנשוף בה ולהחיות אותה, או לנשוף עליה ולכבות אותה. האש היא הדבר היחיד בעולם שאדם יכול להמית אותו ולשוב ולהחיות אותו."

(א.ב. יהושע, בספרו "אש ידידותית").

לא זו הייתה האש בכרמל. לא אש ידידותית.

זו הייתה אש, שלא יכול היה האדם להמית מיד, כל נסיונות העוסקים במלאכה עלו בתוהו. שעות רבות עמלו הכבאים, השוטרים, הסוהרים והמתנדבים, שעות יקרות נגד אש חיה, נושמת ומונשפת על-ידי רוח חזקה. אש שגרמה לאובדן חיי אדם יקרים, נוף עצים, בעלי חיים וכל שנקרה בדרכה. שנות דור של נופים ובתים נעלמו כלא היו.

"מפגשי מחזור" לא מתוכננים. משפחה גדולה של שוטרים ושל סוהרים נעה מהלוויה אחת לרעותה. מפגש לא מתוכנן, שבו חוברים יחדיו מחזורי גיוס רבים. פנים מוכרות של שוטים לאחור

צילומים: מאתר האינטרנט. הביא לרפוס: אלי ממן

השוטר. עקרונות האתיקה בכל תחומי עבודת המשטרה נגזרים, במידה רבה, מציפיות הציבור. הציבור מצפה משוטר, באשר הוא שוטר, להתנהגות מסוימת, המתחברת לדרישה המקראית "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך... צדק צדק תרדוף למען תחיה" (דברים ט"ז, 18-20).

הדגשתה הכפולה של המילה צדק, מביעה את חשיבותה של האתיקה אצל השוטר. ממנו נדרש צדק כפול ומכופל. הציבור קבע רף גבוה מאוד של ציפיות מהתנהגות השוטר, רף שכל חריגה ממנו, קטנה שבקטנות, מועצמת עד כדי פגיעה של יחיד כזה ביחידתו, בארגון ובתדמיתו בקרב הציבור בישראל. הפעם מדובר ברף, שחשף את תדמיתה הייחודית של המשטרה והעצימה אותה. בכללי האתיקה המתייחסים לשוטרים וגם במקורות לא נמצאה התייחסות להתנהגות השוטר בעת שריפה. התנהגותו באירוע כזה מקופלת בעמימות מה בין המילים "הצלת חיי אדם", ומסתמכת על תרגילים רבים, המשותפים לכל גורמי ההצלה.

מהתנהגות השוטרים והסוהרים באירוע השריפה ניכר, כי גם הציבור מבין שהתנהגות זו שייכת לסוג ההתנהגויות, החבויות בתוך משפטי המקורות. העשייה המתמשכת והבלתי נלאית של ימים ולילות להצלת נפשות, הנובעת מהתרחבות תפקידי המשטרה בהתאם לנסיבות בשטח, מותירה מרחב שיקול דעת למפקד בשטח. זהו רגע האמת של השוטר. זה הרגע, שבו הכול מוקדש להצלת חיי אדם. ואכן, ניכר היה, שהציבור ידע להעריך זאת. שלושה מפקדים יקרים לא הרפו, נותרו לצד היקר מכול, "המשאב האנושי", וכולם אינם. לכולם ברור היה, שחיי אדם קודמים לכול. ■

משמעות ה"אינס" אינה נתפסת, נשמעת וירטואלית משהו, לא שייכת, מרוחקת עד לרגע האמת. הרגע שבו "חוזרים לשגרה", חוזרים לשטח, נכנסים למשרד, ומתוך הרגל, הרגל של שנים רבות של עבודה משותפת, פונים לחבר, ואז נרתעים. שהרי הוא מקוטלג ברשימת ה"אינס"...

את "רגעי השגרה" מחליפים רגעי מועקה של חסר, של מה שהיה ברור מאליו עד לא מזמן. צער-כעס על אובדן החבר, החברה, שרק זה מקרוב היו עמנו. שוחחנו, התווכחנו, נשמנו, אכלנו. אפילו הריח שלהם עדיין מרחף באוויר.

הרגל של שנים נגדע לפתע כלא היה.

צדק כפול ומכופל

מהמפקדים נדרשת דרגה גבוהה של כוחות "לשוב ולהשיב לשגרה". לדאוג לפקודים, לסייע להם וגם למשפחות הנופלים לעבור את תקופת ההסתגלות להיעלמו של בן-משפחה, של חבר, של מפקד אהוד, מוערך ואהוב. כאלה הם מרבית אנשינו. חברים לעת צרה ו"פינת היועצות" לעת מצוקה, תומכים, מייעצים. ובעת כזו נדרשת מהם דרגה גבוהה של התעלות נפש - לנחם את פקודיהם ולעודדם ממרומי "נסיון העבר" שלהם.

מהם מקורות העוצמה הנדרשת משוטר כזה? כללי האתיקה או דבר מה אחר, עמוק ובלתי כתוב? השוטר משתייך לקבוצת המקצועות, שבהם קיימים כללי מוסר קפדניים, שלהם נדרשת רמת מורכבות גבוהה מאד של אתיקה מקצועית, מפותחת ומחייבת. כללי האתיקה חלים על עשייה ועל אי עשייה, שבה נקט העובד. הם עקרונות מוסריים, המתלווים למקצוע. מקצוע